

ע"פ 15830/01/15 - ארנון פרי נגד רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז ותיקים מיוחדים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

12 ינואר 2015

ע"פ 15830-01-15 פרי ואח' נ' רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז ותיקים מיוחדים

בקשה מס'

1

לפני ד"ר עודד מודריק-שופט, סגן נשיא
מבקש ארנון פרי
על-ידי עו"ד נבות תל צור, עו"ד ירון ליפסס ועו"ד שמואל
קליין
נגד
משיבה רשות המיסים, היחידה המשפטית אזור מרכז ותיקים
מיוחדים
על-ידי עו"ד אסתי ששון ועו"ד אורי שפיגל

החלטה

המבקש הורשע בידי בית משפט השלום בעבירות לפי סעיף 117(ב)(5) ו-117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף ובעבירה של קבלת דבר בניסבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין. ביום 27/11/14 ניתן גזר הדין שבו הושתו על המבקש ארבע שנות מאסר בפועל, עונשי מאסר על תנאי וקנס בסך 1.2 מיליון ש"ח.

בית משפט השלום עיכב את ביצוע עונש המאסר עד ליום 18/1/15.

בקשה זו מכוונת לעיכוב ביצוע רכיב המאסר בפועל עד גמר הליכי הערעור.

המשיבה מסכימה לעיכוב ביצוע המאסר בפועל למשך כארבעה חודשים והוא מפני שלעת הזאת נושא המבקש עונש מאסר בעבודת שירות. יתרת המאסר היא כארבעה חודשים והמשיבה רואה חשיבות בכך שהמבקש יסיים את עונשו. המשיבה מתנגדת לעיכוב ביצוע מעבר למועד הסיום של המאסר בעבודת השירות.

הודעת הערעור מכוונת ראש וראשונה כנגד הכרעת הדין על כל רכיביה, ולחילופין כנגד חומרת העונש.

עיקר טענת המבקש הוא שערעורו מבוסס ובעל סיכוי לא מבוטל של הצלחה. לפיכך, מימוש עונש המאסר כעת, שהוא

עמוד 1

מהלך בלתי הדיר, עלול לפגוע פגיעה של ממש במבקש אם ימצא שיש לזכותו בדין.

המשיבה מתנגדת לעיכוב הביצוע במתכונת המבוקשת משום שהכלל הוא שעונש מאסר בפועל יש לבצע מיד ומכל מקום, מתקיימים שיקולים חשובים שמכוחם יש לדחות את הבקשה. עיכוב ביצוע של עונש מאסר, בוודאי עונש מאסר לתקופה משמעותית כבעניין זה, פוגע בהיבט ההרתעתי של העונש, בנראות הציבורית נוכח העובדה שאדם שהורשע בדין ועונשו נגזר למאסר, מוסיף להלך חופשי משך תקופה ארוכה.

מאז שנפסקה בידי בית המשפט העליון הלכת שוורץ [ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל], שוב לא מתקיימת התפיסה שביצוע מיידי של עונש מאסר הוא הכלל, ועיכוב הביצוע הוא חריג המושתת על נסיבות מיוחדות.

בית המשפט העליון הציב שורה של שיקולים שאותם על בית המשפט לשקול לשם קבלת החלטה בבקשה לעיכוב ביצוע. אלה עיקרי השיקולים: (1) חומרת העבירה ונסיבות ביצועה; (2) טיב הערעור וסיכויי הצלחתו; (3) עברו הפלילי של הנידון; (4) נסיבות אישיות של הנידון; (5) אורך תקופת המאסר.

יישום אמות המבחן בענייננו מוליך למסקנה שיש מקום להיעתר לבקשה.

אין להקל ראש בעבירות שבהן הורשע המבקש. אלה, לכאורה, "עבירות מס", אך הן מושתתות על מעשי מרמה והונאה בהיקף גדול. למבקש גם עבר פלילי מסוים בהקשרי עבירה דומים. יתר על כן, אורכה היחסי של תקופת המאסר מעיד על חומרת העבירה ונסיבותיה. עם זה, ראוי לציין כי אין מדובר בעבירות שכרוכה בהן "מסוכנות" לשלומם וביטחונם של אנשים וככל הנראה אין גם חשש כבד להימלטות מן העונש (בעניין אחרון זה הושתו על המבקש תנאי ערובה כספיים גבוהים למדי).

חשיבות רבה בעיניי לסוגיית טיבו של הערעור וסיכויי הצלחתו. הערעור סב, כאמור, ראש וראשונה כנגד הכרעת הדין. עובדה זו כשלעצמה אינה מצדיקה את עיכוב הביצוע. עיכוב הביצוע יוצדק אם ימצא שאין מדובר בערעור סרק שכל תכליתו לעכב את הביצוע. כיוון שאין בידי השופט כלים מספיקים לבחון באורח מעמיק ומקיף את טענות הערעור, נפסק בעניין שוורץ שהערכת סיכויי הערעור תתבסס על "הכללים המקובלים בשיטתנו ביחס להפעלת ביקורתה של ערכאת הערעור". לשון אחר, בית המשפט הדין בבקשה לעיכוב ביצוע צריך לבחון אם טענות הערעור על פניהן אינן מראות סיכוי רב של הצלחה. כך למשל ערעור שכל תכליתו להשיג על ממצאי אמון של הערכאה הדיונית או ערעור שכולל השגה על כלל משפטי או כלל פרשני מוצק, אינם מגלים על פניהם סיכויי הצלחה. לעומת זה, כאשר בהודעת הערעור כלולות טענות, במיוחד טענות משפט, שנראות כרציניות, הן עשויות להצדיק עיכוב ביצוע גם אם אין מדובר בסיכויים גבוהים של הצלחה.

לא ניתן להתעלם מנסיבות אישיות שיש להן השלכה קשה על שהותו של אדם במאסר.

מכלל השיקולים האמורים, החשוב ביותר לענייננו הוא טיב ומהות הערעור וסיכויי הצלחתו. את אלה עליי לשקול מול האינטרס הציבורי החשוב המגולם באכיפה מיידית של גזר הדין והמשמעויות שיש לכך שאדם שנידון לעונש מאסר ארוך, מהלך חופשי בין הבריות.

עיון בהודעת הערעור מגלה שחלק לא מבוטל ממנה סב על ממצאי אמון ועובדה שנקבעו בידי הערכאה הדיונית. אלא שגם בשאלות כאלה הבחינה שעורך בית המשפט הדן בעיכוב הביצוע, איננה סכמתית-טכנית. לעת הזאת נפרצו לא מעט בקיעים בכללים שהנחו את בתי המשפט שלערעור בדבר ריסון חזק מאוד מפני התערבות בממצאי אמון ועובדה. התערבות כזאת אפשרית אם למשל הערכאה הדיונית התעלמה מראיות מסוימות או אם ההתייחסות של הערכאה הדיונית לראיות נראית בעייתית או מופרכת על פניה, ועוד כיוצא באלה בסיסי טענה שעשויים להוליך להתערבות בממצאים שנקבעו בידי הערכאה הדיונית.

הודעת הערעור שלפניי מראה שמנסחיה מודעים היטב למגבלות ההתערבות של ערכאה דיונית בממצאי אמון, והטיעון המושמע על ידם נראה מותאם לאפשרויות ההתערבות האמורות.

אינני יכול לומר שהערעור איננו רציני ושתכליתו האחת והיחידה היא לדחוק את הקץ בהקשר לנשיאת העונש.

לבד מכך, עליי להביא בחשבון את העובדה שהמשפט התנהל משך כשמונה שנים, כשמהלכן היה המבקש משוחרר ואף יצא כמה וכמה פעמים את הארץ. אין להשוות בין מעמדו של נאשם שחזקת החפות עומדת לו לאדם שהורשע בדין ואותה חזקה כבר ממנו והלאה. כלפי הראשון מתקיימת מחויבות, הנובעת מחזקת החפות, להותירו חופשי (אם אין נשקפת ממנו מסוכנות), ואילו כלפי האחרון חלה מחויבות הפוכה. בכל זאת, הכרעת הדין של הערכאה הדיונית איננה סוף פסוק וסתימת הגולל על סיכויי הנאשם לזיכוי בדין. על בסיס אותו סיכוי ובמקום שאין סיכון לבריות, עשוי עיכוב ביצוע, גם לפרק זמן שאינו מבוטל, להיחשב כמהלך סביר שפגיעתו באינטרס הציבורי אינה גבוהה.

לא למותר לומר שקשה להצדיק החלטה המסרבת לבקשה דנן במקום ששועים וראשי הקהל זוכים להיעתר לבקשתם [ראו למשל עניין קצב (ע"פ 3372/11 **קצב נ' מדינת ישראל**) ועניין אולמרט (ע"פ 4456/14 **קלנר ואח' נ' מדינת ישראל**)]. זה כאשר לא ניתן להצביע על נסיבה מיוחדת שהצדיקה עיכוב ביצוע של עונשי מאסר נכבדים ביותר באותן פרשיות ולהבחין בינן לבין העניין שלפניי.

אחרי הכל, גם התביעה מסכימה לעיכוב ביצוע של מספר חודשים. אמנם היא מדגישה שהעיכוב שהיא מסכימה לו מיועד לשרת אינטרס חשוב של נשיאה בעונש מאסר בעבודת שירות. אולם לצד האינטרס הציבורי החשוב הזה שמצדיק עיכוב ביצוע, יש גם אינטרסים חשובים שאותם השתדלתי לפרט, מזווית ההסתכלות של המבקש, שמצדיקים עיכוב ביצוע ארוך יותר.

מן הטעמים האמורים, אני נעתר לבקשה ומורה על עיכוב ביצוע רכיב המאסר בפועל בלבד עד לגמר הליכי הערעור.

ניתנה היום, כ"א טבת תשע"ה, 12 ינואר 2015, בהעדר הצדדים.